

המשוגע התורני

היה זמן כשהיה בצבא הירדני משוגע תורני, שפתח מדי פעם באש, אמר יצחק רבין, הרמטכ"ל של צה"ל, בהזכירו תקופה בה נפתחה לעיתים מזומנות אש מן העבר השני של הגבול, והצבא הירדני טען בכל פעם שנטרפה דעתו של חייל.

השבוע ניומרה כי המרחב כולו הופך משוגע תורני. הגבול מתחמם. הגבול התחמם בהדרגה. כמו תמיד, בהעדר דיווח אובייקטיבי בישראל, היה קשה מאד לברר את האמת בכל מיקרה ומיקרה, לוודא מי בדיוק פתח באש, על מי, ולשם מה. אולם דבר אחד היה ברור מעל לכל לספק: הגבול מתחמם. יתכן כי התחממות זו כבר מהווה תכונה לקראת הסיבוב השלישי (ראה הנידון), כשם שפעולות התגמול הגדולות ומלחמת הפי"ד איון של 1955/6 היו תכונות לקראת מיבצע סיני. מלחמה מתקרבת, כמו סערה הממששת ובה, מבשרת את עצמה בברי קים.

תכונה זו אינה צריכה להיות, דווקא, מודעת לשני הצדדים.

יתכן כי התגבשותו הממשית של פיקוד ערבי מאוחד ותיכנון משותף להטיית יובל הירדן, נוסכים בטחון מוגבר בלב החיילים שמעבר לגבול, דוחפים אותם לוותר על אמצעי-הזרועות מקובלים אפילו באזור ירושלים.

יתכן כי אותה אווירה גורמת לתופעות כמו חזרת לוחמי-גריילה שליחי-סוריה ל"תחום המוביל הארצי.

יתכן כי התגובה החזקה והמיידית מצד ישראל, בכל מיקרה, מהווה אף היא תולדה של אווירה זו — אוהרה לצד השני, לשם יצירת אווירה נגדית.

לא כדאי. כאשר הודיע השבוע הצוות האמריקאי כי מופעל גרעין להמתקת מי-

השר שפירא

בריאותו של שר-הבריאות

ים כדאי בישראל רק אם תקבל "תנאים נוחים במיוחד" של אש"ר — דהיינו למעשה בחינם — וכי אחרת מוטב לישראל לנצל תחילה את מקורות-המים הטבעיים שלה. היה זה קו-הדגשה נוסף לחשיבות המאבק על המים. הסערה מתקרבת.

הממשלה

השר השלישי

שלושה שרים נעדרו ביום א' האחרון משולחן-הישיבות של הממשלה. שר האוצר פינחס ספיר, היה עסוק עדיין במיקוח עם ראשי השוק האירופי המשותף. גולדה מאיר נאלצה לשוב ולהיכנס לבית-החולים, בניגוד לתוכנית-העבודה שלה. היה זה אחרי ש שכבה שבועות ארוכים בשל מחלת-לב.

השר השלישי היה שר הפנים והבריאות משה חיים שפירא. על-פי הודעת לישכת השר נכנס לבית-החולים הדסה בירושלים, לשם בדיקות שיגרותיות. למעשה אושפז השר בן 64 לשם בדיקת עינו השמאלית.

רואה ברכה במלחמה בשנים הקרובות. יש לו תוכניות לטוח ארוך הרבה יותר. אולם מלחמה כזאת מדאיגה אותו פחות מאשר התוכנית הקודמת של התקפה ערבית על ישראל. כי:

כמיקרה זה תהיה ישראל התוקפת, ודעת-הקהל העולמית תתייבב נגדה.

ההתקפה הישראלית תאחד את העולם הערבי, תכריח את לבנון, סוריה וירדן להסכים לחזית צבא מיצרית ועיראקי לשטחן. דבר זה חשוב כיום לקאהיר יותר מכל ויכוח על מימי הירדן.

בניגוד לסיבוב הראשון והשני, תיוותר במיקרה כזה ישראל לברה, ללא כר-ברית זר אחד.

הערבים יוכלו לסמוך על עזרת ברית-המועצות, על הרוב באינם וגם על ארצות-הברית.

במלים אחרות: אם בכלל יש צורך במלחמה על המים, הרי צורה זו של מלחמה תהיה הנוחה ביותר לערבים.

התוכניות הצבאיות של שני הצדדים מסורות, כמובן, בסוד כמסו. אך ההגיון הסוליסטי והגיאוגרפי קובע להן סיגים ברורים, מאפשר לגחש בקווים כל-ליים את הסיבוב השלישי.

שעת-השין תגיע אחרי סיום מיפעלי-ההטייה הערביים, כאשר יתחילו הערבים לשאוב כמויות מעל לחלק שהוקצה להם בתוכנית ג'ונסטון.

(ישראל תצטרך להידבק לתוכנית ג'ונסטון, כי זהו טיעונה הסביר והיחיד לגבי הזכות על המים).

ממשלת ישראל תטיח על צה"ל להשמיד את מיפעלי-ההטייה.

מאחר שקשה מאד לעשות זאת בהפצה אווירית (כפי שהוכיח סיפורם של "פורצי הסכרים"), תהיה זאת גם פלישה של חיל-קרקע.

אחרי נסיון סיני, ברור מראש כי המעצמות לא ירשו לישראל להחזיק בשטח שנכבש. יהיה אולטימטום חריף של האו"ם, של ברית-המועצות ושל ארצות-הברית, כו' למ יחד וכל אחד מהם לחזר. הכיבוש היש-ראלי יצטרך להסתים תוך ימים. ואולי תוך שעות.

זאת תהיה דמותו של הסיבוב השלישי, במיקרה האופטימי ביוזמת: מיתקפה מהירה בשלוש ארצות, השמדה מהירה של סכרים ותעלות, נסיגה מזוהרת.

כל זה: ללא גורם האסתתה, שעמד לישי-ראל במיבצע סיני.

התועלת שתצמח לישראל ממיבצע כזה תהיה קצרת-טוחה. לעומת זאת ייתכנו הפסדים חשובים יותר.

אם יושמדו מיתקני-ההטייה הערביים, יחזור המצב לקדמותו. כלומר: למצבו הנוכחי, בטרם הקמת המיתקנים. ליתרון יחיד (וומני) זה אפשר יהיה להוסיף, במיקרה של הצ'לחה, חידוש יוקרתו של צה"ל בעיני הערבים.

ההפסדים הצפויים:

- בימים השלטון המיצרי בכל ארצות-ערב. הצבא המיצרי, שייכנס לארצות אלה, יקים בהן מישי-טרים פרו-מיצריים.
- הפגנת בדידותה הגמורה של ישראל בשטח המדיני, בעת משבר.
- הגברת אווירת המלחמה במרחב, והר-חקה נוספת של כל סיכויי השלום.

אם ניתן למנוע את המלחמה, שאיש לא יניח רוצה בה? האם עדיין ניתן לעשות זאת, אחרי השגאות שהצטברו במשך שנים רבות? האם ניתן לעשות זאת תוך שנה, בה לא יחול שום שינוי מהותי במישטרים הקיימים בישראל ובארצות-ערב?

מי שמושיב על כך תשובה אופטימית, מרמה את עצמו.

אולם ביחסי-עמים, כמו ביחסי-אנוש, אין דבר שהוא בטוח לחלוטין, שהוא בלתי-גמנע לגמרי. אפשר להשפיע. מתעוררים מצבים בלתי-צפויים. גולדות הוומנויות הני-תנות לניצול.

על כן יש להבין את הסכנה, ולפקות עין. על כן יש להזהיר את האומה, ולגלות את האמת.

המלחמה שאיש אינו רוצה בה, ושלא תביא תועלת לאיש, עומדת בשער. תפקידנו הוא למנעה.

(המשך מעמוד 7)

יכולים הערבים להטות חלק מן המים, אבל אין הם יכולים להטות יותר מן הכמות שהוקצתה להם בתוכנית ג'ונסטון. מבחינה טופוגרפית, הנדסית וכו', אין הם יכולים לשאוב בכמות גדולה מזו.

משמע: תוכנית-ההטייה של הערבים לא יפגעו בחלוקה שנקבעה על-ידי ג'ונסטון. למעשה לא יהו אלא השלמה מוסכמת עם תוכניתו.

עתה מפתבר שגם חוות-ידעת זו היתה כוזבת.

הערבים יכולים להטות את כל מימי החצבני הבניאס והירמוך. לישראל מובטחים רק מימי הדרן, והמעיינות הקטנים שלאורך אפיק הירדן. זה מהווה הרבה פחות מן הכמות שהוקצתה לישראל על-ידי ג'ונסטון.

מושך שנים ארוכות לא היתה לערבים טאקטיקה ברורה לגבי מי הירדן. הבעיה עמדה לנגד עיניהם של הירדנים, ובמידה פחותה לעיני הסורים, אך עברו שנים רבות עד שהתגבשה תוכנית. עד לאותו רגע הסתפקו הערבים בתגובות, ורק ירדן היתה מעוניינת במים לצורכי פיתוח. כוונתן העיקרית של רוב הממשלות הערביות לא היתה אלא להפריע לפיתוח הישראלי.

המחשבה השלילית הובילה לרעיון של התקפה צבאית ערבית על ישראל, ברגע שזו תפעיל את המוביל הארצי.

אלא שתוכנית זו לא מצאה חן בעיני המנהיגים הערביים, ובראשם גמאל עבד-א-נאצר.

בעיניהם היו לה כמה תכונות שליליות: העולם הערבי אינו מוכן למיבצע צבאי יעיל, מתואם ומאוחד.

ישראל מסוגלת להדוף התקפה ערבית, בייחוד כשלוו אין גורם אפתעה.

המועצמות הגדולות יתערבו במיקרה כזה לטובת ישראל היותן מותקפת. גם ברית-המועצות לא תסכים להתקפה צבאית, ולא תשי-תמש בוויזו שלה לטובת הערבים.

בעקבות התקפה כזאת יכפו המעצמות הסוד כלשהו של ענייני המים, שיבטיח כמות מסוימת לישראל. יחד עם זאת לא יכלו הערבים לשבת בחיבוק-ידיים, כשישראל עושה במימי הירדן כבתוך שלה. תוך כדי חיפוש אחרי פתרון אלטרנטיבי, עלה רעיון ההטייה הערבית.

ברור עתה כי המומחים הערביים ביום היו, במיקרה זה, אחראים הרבה יותר מן המומחים הישי-ראליים. הם הציעו תוכנית מעיי-שית ובתי-ביצוע.

אם יגשימו ממשלות-ערב את התוכנית? על כך ייתכן רק תשובה אחת: אין להן ברירה. הן לא תוכלנה להיסוג.

עתוני ישראל, הרגילים להתמוגג מנחת למראה הסיכסוכים והמריבות הפנים-ערביים, מטעים את דעת-הקהל. הם מעלימים את הגורם העיקרי הפועל מאחורי הקלעים: הדחף העצום של ההמונים בכל מדינות ערב, הרוצים בפעולה מאוחדת נגד ישראל. ממשלה זו או אחרת יכולה לעמוד מול לחץ זה בשלב מסוים, אולם בסופו של דבר היא תצטרך לעשות לפחות את המי-גימום הדרוש כדי לספק את לחץ ההמוני.

ירדן ולבנון אינן רוצות בנוכחות צבא מיצרית או עיראקי על אדמתן. הן יתנגדו לכך בכל כוחן, אך הן לא תוכלנה לעמוד מול הגיון ההשתלטות. הגיון זה קובע: ממשלות-ערב תכצענה את ההי-טייה המתוכננת. אולי תתמומה-נה, אולי תנסונה לדחוק את הקץ, אך בסופו של דבר לא תהיה להן ברירה אלא להגשימה.

אחרי הקמת כל הסכרים, לא יוכלו הערבים להסתפק בשאיבת הכמויות שהוקצו להן בתוכנית ג'ונסטון. לחץ דעת-הקהל יכריח את הממשלות לשאוב את כל המים שניתן לשאובם, כדי למנוע מישראל.

אם לא יחול שינוי מכריע במצב תוך השנה הקרובה, יהיה ההבר בלתי-גמנע. במיקרה זה לא תהיה לממשלת ישראל ברירה אלא לפתוח במימי-צע צבאי בקנה-מידה גדול.

מאז עבד-א-נאצר אינו מעוניין במלחמה כזאת. לאור הנאומים והפירוטומים שלו ושל דובריו המקורבים, ברור כי אינו

טוב לגבר עם פרמה-שרפ

Renaissance Treatment Collection Revlon

רוחות החורף וקרתו מייבשים את עורך לשמירת הלחות הטבעית ולתוספת רוויה לעור Moon Drops. Moisture Foundation מהווה גם בסיס אידאלי לאיפור חלק במשך היום... אל שמונוני, מכיל LANOLITE ותמצית של שמונה שמוני יופי המיוחדים לתכשירי "רבולון" בלבד. בקבוק קטן 1 oz - במחיר 7- ל"י בקבוק חסכוני גדול 2 oz - במחיר 12- ל"י